

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/9658
Karar No : 2010/1041

Davacı : Çağdaş Un ve Unlu Mamulleri Gıda İhtiyaç Maddeleri
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Vekili : Av. İsa Öztürk
Karanfil Sokak Önder Apt. No:31/1 Pendik/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B-3 Blok Bilkent/ANKARA

Davanın Özeti : Kütahya İl merkezinde 16 fırıncı tarafından Kurulan Hizmet Ekmek Dağıtım Pazarlama Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. aracılığıyla aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri belirtilerek, aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 29.06.2006 tarih ve 06-46/588-160 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının; söz konusu şirketin kuruluş amacının, maliyetleri daha aşağılara çekmek olduğu, bu yöndeki bir uygulamanın rekabete aykırı bir yönünün bulunmadığı, bu şirkete isteyen tüm fırıncıların katılabildiği, ceza takdirinde hataya düşüldüğü ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Kaçak fırıncılarla mücadeleden ya da maliyetlerin azaltılmasından hareketle rekabetin ihlâl edilemeyeceği, aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin rekabet ihlâlinde bulunduğu dava konusu Kurul kararıyla sabit olduğu, davacılara en düşük ceza miktarının uygulandığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : Olayda; aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır.

Dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla, söz konusu teşebbüslerin Kanun'un 4. maddesini ihlâl etmeleri nedeniyle, aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca her bir teşebbüse asgari ceza tutarı olan 6.368-TL idarî para cezası verildiği görülmekle birlikte, Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edilmesine neden olan Hizmet Ekmek 24.05.2002 tarihinde kurulmakla birlikte, 12.12.2003 tarihinde alınan ortaklar kurulu kararı uyarınca şirket fesh ve tasfiye edildiğinden, bu tarih itibariyle teşebbüslerin ihlâle son verdikleri anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Kanun'un 4. maddesinin ihlâli 12.12.2003 tarihi itibariyle sona erdiğinden, Kurul'ca davacı şirketin, eylem tarihinden bir önceki malî yıl olan 2002 yılı için uygulanan 2002/1 sayılı Tebliğ uyarınca 5.816,109-TL idarî para cezası verilmesi gerekirken, karar tarihi esas alınarak 2006 yılı için uygulanan 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca 6.368-TL idarî para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/9658
Karar No : 2010/1041

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Mehmet KARAOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, davacıya 4054 sayılı Kanunun 4.maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu hükmüne yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken, mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tesbit edilmesinin, mal ve hizmet piyasalarının bölüşülmesi ve her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolünün hukuka aykırı ve yasak hallerden olduğu belirtilmiştir.

Anılan Kanunun 16/2 maddesinde de; bu Kanunun 4. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara Kanun maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerin incelenmesinden; davacının da aralarında bulunduğu Kütahya il merkezinde faaliyet gösteren 16 fırıncının birlikte kurdukları, ekmek dağıtım işini yürüten şirket yoluyla anılan pazarda rekabeti kısıtlayıcı nitelikte eylem, tutum ve davranışlarda buldukları ve böylelikle 5054 sayılı Kanunun 4. maddesinin ihlal edildiği anlaşılmakta olup; bu nedenle anılan yasanın 16/2 maddesi uyarınca verilen para cezasında yasaya aykırılık bulunmamaktadır.

Davacının diğer iddiaları ise yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü;

Dava; Kütahya İli merkezinde 16 fırıncı tarafından kurulan Hizmet Ekmek Dağıtım Pazarlama Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. aracılığıyla aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği belirtilerek, aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 29.06.2006 tarih ve 06-46/588-160 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/9658
Karar No : 2010/1041

kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Diğer yandan, 4054 sayılı Kanun'un davaya konu eylem ve işlem tarihinde yürürlükte bulunan "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında, bu Kanun'un 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, ikiyüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayri safî gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüş olup, maddede yer alan maktu para cezaları her yıl yeniden belirlenmekte ve Rekabet Kurulu tebliğleri ile duyurulmaktadır.

Bu yasal düzenleme karşısında, Rekabet Kurulu'nca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu saptananlara, Rekabet Kurulu tebliğleriyle belirlenen miktardan aşağı olmamak üzere, eylem tarihinden bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan yıllık gayri safî gelirleri üzerinden para cezası verilmesi gerekli bulunmaktadır.

Dava dosyası ile Dairemizin 2005/7696 esas sayılı dosyasına ekli işlem dosyasının incelenmesinden; genel olarak tüm Türkiye'de ve özel olarak Kütahya il merkezinde, üretici

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/9658
Karar No : 2010/1041

konumundaki fırıncıların ekmek fiyatlarının bir düzenlemeye tabi olduğu, yasal düzenlemeler çerçevesinde, yetkili kuruluşlar tarafından ekmeğin azami fiyatının belirlendiği, fırıncıların ve satış noktalarının bu satış fiyatının üzerine çıkmalarının yasaklandığı, bu nedenle, fırıncıların, ancak kendi maliyetleri ile bu azami fiyat arasında kalan aralık içerisinde rekabet etmek durumunda oldukları, yapılan incelemeler neticesinde, ekmek fiyatlarına ilişkin bu yasal durum ile birlikte, Kütahya ilindeki ekmek pazarını özellikle son bir kaç yılda etkileyen iki önemli faktörün göze çarptığı, bunlardan ilkinin ortaya çıkan ekonomik kriz ile birlikte halkın alım gücünün azalması, diğerinin ise mahalle fırınlarının önemli bir ölçüde pazarda rekabeti bozucu etkiye yol açması olduğu, bu olumsuz koşullar ile sektördeki aşırı kapasite gerçeği birleştiğinde, Kütahya il merkezinde faaliyet gösteren fırıncıların daralan pazar koşullarında daha fazla pay kapabilmek için, yoğun bir rekabet içerisinde girdikleri, bu rekabet ortamının fırıncılara zarar vermeye başladığından bahisle, 16 fırıncı teşebbüs tarafından, 24.05.2002 tarihinde Hizmet Ekmek Dağıtım Pazarlama Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Hizmet Ekmek)'nin kurulduğu, Hizmet Ekmek her ne kadar görünüşte bir dağıtım şirketi olarak faaliyette bulunsa da, kurulmasındaki asıl amacın üyeler arasındaki rekabete son verilmesi ve işbirliğine gidilmesi olduğu, bu çerçevede Hizmet Ekmek'in, ekmek dağıtımını üstlendiği fırıncılar bakımından bir tür kartel işlevi gördüğü, dağıtım şirketini kuran fırıncıların, sistemin sağlıklı işleyişi için aralarında bir kota sistemini kurdukları, yerinde yapılan incelemelerde bulunan sistemin işleyişine ilişkin bilgisayar kayıtlarında, her bir fırıncının üreteceği azami miktar ve günlük üretmesi gereken ekmek miktarı belirlenerek bu miktarın altında veya üstünde ekmek üretilmesi durumunda fırıncının uyarıldığı ve bir sonraki gün üretmesi gereken ekmek miktarına ilişkin bilgiler yer aldığı, bu çerçevede, ortak olan fırıncıların Hizmet Ekmek vasıtasıyla rekabetçi davranışlarını koordine ederek aktif rekabetten kaçındıkları, Hizmet Ekmek'in ilgili pazara olan etkileri incelendiğinde; Hizmet Ekmek'in faaliyete geçmeden önceki (2002 yılı Mayıs ayından önce) dönemin pazar yapısı, ekmek sektörünün dinamikleri açısından değerlendirildiğinde rekabetçi özelliklere sahipken, Hizmet Ekmek'in kurulmasından sonraki dönemde bu yapının bozulduğu, ancak bozulan pazar yapısının Hizmet Ekmek'in faaliyetlerine son vermesinden sonra (12.12.2003) tekrar aynı dinamiklere geri döndüğü, Kütahya Bakkallar Odası tarafından üyelerinin Hizmet Ekmek hakkında düşüncelerini öğrenmek için biri önaraştırma döneminde diğeri de soruşturma döneminde olmak üzere iki anket yapıldığı, bu anketlerin, Kütahya il merkezinde faaliyet gösteren fırıncıların Hizmet Ekmek'in kapanmasıyla birlikte aralarındaki rekabetin arttığını, bakkalların tüketiciye daha kaliteli ekmek sunduğunu ve ekmek sektöründeki rekabetin yeniden canlandığını ortaya koyduğu anlaşılmakta olup, genel olarak rekabetten beklenen yarar, en düşük fiyatta en yüksek kalitenin ortaya çıkması olduğundan ve rekabetin kısıtlandığı ortamlarda bu yarar azalabileceği gibi yok da olabileceğinden, belirtilen tespitlerle aralarında davacı şirketin de bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği sonucuna varılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2007/9658
Karar No : 2010/1041

Dava konusu Rekabet Kurulu kararıyla, söz konusu teşebbüslerin Kanun'un 4. maddesini ihlâl etmeleri nedeniyle, aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca her bir teşebbüse asgari ceza tutarı olan 6.368-TL idarî para cezası verildiği görülmektedir.

Ancak, Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edilmesine neden olan Hizmet Ekmek Dağıtım Pazarlama Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi 24.05.2002 tarihinde kurulmakla birlikte, 12.12.2003 tarihinde alınan ortaklar kurulu kararı uyarınca fesh ve tasfiye edildiğinden, bu tarih itibariyle teşebbüslerin ihlâl son verdikleri anlaşılmaktadır.

Bu durumda; Kanun'un 4. maddesinin ihlâli 12.12.2003 tarihi itibariyle sona erdiğinden, Kurul'ca davacı şirketin, eylem tarihinden bir önceki malî yıl olan 2002 yılı için uygulanan 2002/1 sayılı Tebliğ uyarınca 5.816,109-TL idarî para cezası verilmesi gerekirken, karar tarihi esas alınarak 2006 yılı için uygulanan 2006/1 sayılı Tebliğ uyarınca 6.368-TL idarî para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Rekabet Kurulu'nun 29.06.2006 tarih ve 06-46/588-160 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının iptaline, aşağıda dökümü gösterilen 103,40-TL yargılama giderleri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.000-TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 08.02.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Zümrüt	Taci	Gürsel
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	ÖDEN	BAYHAN	MEKİK

YARGILAMA GİDERLERİ :
Toplam Harç : 68,40-TL
Posta Gideri : 35,00-TL
TOPLAM :103,40-TL

